

EXPERIÈNCIA 1: NOIES I NOIS A L'EDUCACIÓ: DIAGNOSI D'ALGUNES DIFERÈNCIES

Gràfics estadístics

Ciències socials, Geografia i
Història

altres
matèries

6

Gràfics estadístics

Presentació de l'activitat

Nivell	Secundària.
Durada	Una hora aproximadament.
Objectius	<ul style="list-style-type: none">▪ Sensibilitzar l'alumnat en les diferències existents entre dones i homes en l'àmbit educatiu i professional i involucrar-los en la problemàtica mitjançant la lectura i la interpretació de gràfics estadístics sobre l'estructura de la població "activa".
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none">▪ Aconseguir que l'alumnat sigui capaç de veure les diferències que existeixen per raó de sexe a l'educació i en el mercat laboral mitjançant la interpretació de gràfics.▪ Sensibilitzar l'alumnat sobre aquestes diferències.▪ Aconseguir que reflexionin sobre aquesta realitat i que la debatin.

Gràfics estadístics

Desenvolupament de l'activitat

- 1** El professorat introdueix l'activitat a desenvolupar comentant-ne els objectius i el contingut en **l'Argumentari**.
- 2** Tot seguit, proposa a l'alumnat que facin una anàlisi de gràfics estadístics on s'hi reflecteixi la distribució de noies i nois en el sistema educatiu i en la població "activa". Es reparteix individualment la Fitxa 6.1: **Exercici de lectura i interpretació de gràfics estadístics**.
- 3** Finalment, més enllà del que han après en relació a l'estructura de la població activa i de la lectura de gràfics, demana a l'alumnat que reflexionin al voltant de la participació de les noies i els nois en les diverses especialitats formatives i el seu posterior reflex en el mercat laboral. Per fer-ho, es pren com a base la Fitxa 6.2: **les teves conclusions**.

Gràfics estadístics

Recursos didàctics

► Materials per a l'alumnat:

- Presentació de l'activitat.
- **Fitxa 6.1:** Exercici de lectura i interpretació de gràfics estadístics.
- **Fitxa 6.2:** Les teves conclusions.

► Materials per al professorat:

- Argumentari.
- Solucionari.
- Glossari.
- Fitxa d'avaluació de l'activitat.

Gràfics estadístics

Argumentari

► A l'inici de l'activitat

El professorat introduirà l'exercici comentant els objectius a aconseguir segons la Fitxa **Desenvolupament de l'activitat**.

Per començar, es valorarà el coneixement de l'alumnat sobre gràfics i taules preguntant-los si n'havien fet servir alguna vegada.

Abans de donar-los el material, el professorat explicarà que aquesta activitat no és tan sols un exercici d'anàlisi de taules i gràfics en relació a l'estructura de la població quant a l'ocupació, sinó que la seva finalitat complementària és observar les diferències en la tria d'especialitats educatives entre dones i homes, així com la seva situació cares a la feina.

Una vegada explicats els objectius, es distribuiran, de forma individual, les Fitxes de **l'Exercici de lectura i interpretació de gràfics estadístics** (Fitxa 6.1) i de **les teves conclusions** (Fitxa 6.2).

► Per a la dinàmica de l'activitat

El professorat llegirà les preguntes de la Fitxa 6.1 i donarà uns minuts a l'alumnat perquè observin les taules i els gràfics en profunditat i els preguntarà si tenen algun dubte al respecte.

Llavors, els donarà uns 20 minuts perquè facin l'activitat de completar la Fitxa 6.2 de **les teves conclusions**.

► Per finalitzar l'activitat

De manera aleatòria, el professorat preguntarà a cinc noies i cinc nois les respostes a les preguntes de la Fitxa 6.1. Llavors, comentarà com han de ser explicats els gràfics i en quins aspectes cal que es centri l'anàlisi.

Un cop fet l'exercici, es recolliran **les teves conclusions** (Fitxa 6.2) i es farà la mateixa operació: preguntar les respostes que hi han escrit.

Gràfics estadístics

Solucionari

De manera general, les respostes que l'alumnat hauria d'expressar són les següents:

1 QUÈ ESTUDIEN LA MAJORIA DELS NOIS? I DE LES NOIES?

- Els nois de segon curs de Batxillerat es distribueixen uniformement per modalitats, encara que es decanten per **Tecnologia** (38%) i **Humanitats i Ciències Socials** (36%).
- En canvi, les noies es concentren en la modalitat d'**Humanitats i Ciències Socials** (57%).

2 COM ES DISTRIBUEIX LA POBLACIÓ D'HOMES I LA DE DONES EN RELACIÓ A L'ACTIVITAT I A L'OCUPACIÓ?

Es veuen grans diferències entre el percentatge de dones i homes que es troben "inactius" laboralment. Pràcticament **la meitat de les dones** majors de 16 anys (47%), davant d'un terç dels homes (27%) **es troba en situació de "inactivitat"**.

Pel que fa a l'ocupació, cal notar que les dones **pateixen l'atur en una mesura més gran** que els homes. Com que la població activa de dones és menor que la dels homes, el percentatge d'aturades (4%) és més significatiu que el dels homes.

Dit d'una altra manera: el 5,6% dels homes actius es troba a l'atur; percentatge que creix en el cas de les dones: el 8% de les dones actives està en situació d'atur.

3 CREUS QUE EL TERME "INACTIVITAT" PER PARLAR DE LES MESTRESSES DE CASA LES IDENTIFICA?

Quan es fa servir el terme "inactivitat" per denominar les mestresses de casa, entre d'altres, **s'està deixant de valorar el seu treball com a tal**. Encara que la feina de casa i la cura dels familiars es facin de manera gratuïta, com a mínim haurien d'estar considerades com a "treball" i no com a "inactivitat". Les persones que treballen en aquests àmbits cobreixen unes necessitats que, d'altra manera, haurien de cobrir altres persones d'una manera remunerada. En aquest sentit, caldria que s'instaurés un terme que reconegués la important feina que realitzen les mestresses de casa.

4 COM ES DISTRIBUEIXEN LES DONES I ELS HOMES OCUPATS PER SECTORS D'ACTIVITAT?

- Els **homes** treballen principalment en el **sector serveis** (49,46%), encara que una gran part d'ells treballa a la indústria i el comerç (30% i 20,6%, respectivament).
- Les **dones**, per la seva part, estan ocupades gairebé exclusivament en el **sector serveis** (82%).

Gràfics estadístics

Solucionari

► Algunes possibles conclusions per complementar

Les dones i els homes, en efecte, es distribueixen diferencialment tant en l'àmbit educatiu com en el laboral.

En l'àmbit educatiu les noies tendeixen a concentrar-se en branques de coneixement de caràcter social, mentre que les especialitats tècniques són triades, principalment, pels nois.

Per la seva banda, el mercat laboral es caracteritza per les denominades **segregació horitzontal i vertical**, mitjançant les quals dones i homes es concentren en diferents sectors, professions i tipus de feina, i les dones tenen menys accés a llocs de responsabilitat i pateixen pitjors condicions d'ocupació.

L'elecció de branques de coneixement i la participació en el mercat de treball no estan condicionades que les noies i nois posseeixen diferents capacitats, sinó que estan associats a factors de diversa índole (familiars, socials i culturals, emocionals, psicològics, econòmics, etc) que limiten les expectatives i el desenvolupament professionals, sobretot en el cas de les dones.

Cal que sigueu conscients d'aquesta realitat en el sistema educatiu i en el mercat laboral, ja que afecta les decisions que prendreu pròximament.

Tant nois com noies heu de posicionar-vos davant de la falta d'igualtat entre dones i homes: les noies, reconeixent i estant preparades per a esquivar tots els obstacles que possiblement us trobareu. La forma de contribuir a construir un món més just i igualitari és donant suport a la igualtat d'oportunitats i rebutjant tot tipus de discriminació.

Gràfics estadístics

Glossari

► Dades desagregades per sexe

- Conjunt de dades i informacions estadístiques desglossades per sexe, la qual cosa permet fer una anàlisi comparativa entre dones i homes per a detectar les diferències de gènere i possibles discriminacions.

Exemple: El percentatge de dones a l'atur diferenciat del percentatge d'homes a l'atur.

► Divisió sexual del treball

- Repartiment social de tasques en funció del sexe, segons el qual històricament s'assigna a les dones el treball reproductiu i als homes el treball productiu.

► Segregació horitzontal de l'ocupació

- Distribució no uniforme d'homes i dones en un sector d'activitat determinat. Generalment, la segregació horitzontal de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i un valor social inferiors i que són en bona mesura una prolongació de les activitats que fan en l'àmbit domèstic.

Exemple: Professions en el camp de l'educació, la infermeria, la neteja i la confecció tèxtil. A la Unió Europea hi ha entre un 70 i 80% més d'homes que de dones a l'enginyeria, la indústria i la construcció, igualment que a les ciències, matemàtiques i informàtica. D'altra banda, les dones representen més de dos terços de l'alumnat de ciències de l'educació, humanitats, lletres, salut i assistència social.

► Segregació vertical de l'ocupació

- Distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat.

Exemple: La poca presència de dones en càrrecs directius, al cercle d'empresaris, en els col·legis oficials, etc. El percentatge global de dones que ocupen llocs executius en grans empreses a Espanya arriba escàsament al voltant del 3%.